

Ärter

Anders Ericsson, Hushållningssällskapet, HS Konsult

***De nya sorterna Tinker och Rocket matchar Celines höga avkastning.**

***De ”gamla” sorterna Brutus, Clara och Faust har fortfarande den högsta höjden vid skörd vilket är viktigt för tröskbarheten.**

Efter ett uppsving under 2000-talets början har ärtodlingen fallit tillbaka något vilket avspeglar sig både i antalet sorter som provas och antalet försök som läggs ut. Under 2007 så såddes 6 försök i med 8 sorter i början av april, varav ett blev fågelmat. Av de övriga 5 så kasserades två på grund av olika orsaker och även de andra tre var ganska ojämna så ärtsäsongen var sig ganska lik! Skördenivån på de kvarvarande försöken var normal, från 3320 till 5970kg/ha för mätaren Celine och försöken skördades i mitten av augusti.

Tabell 1 visar att mätaren överträffades av Krackjack och Tinker, Maringa avkastade i nivå med Celine medan övriga sorter inte alls nådde upp till mätarens nivå. Speciellt dåligt gick Faust och Clara, som normalt är två stabila sorter, men som i ett försök rasade ihop fullständigt och endast avkastade 29 respektive 55 % av mätarens skörd.

Flerårsmedeltalen i tabell 2 visar att de två nya sorterna Tinker och Rocket har en avkastning som ligger över Celines medan de etablerade sorterna Brutus, Clara och Faust inte riktigt når upp till mätarens avkastning.

Nästan lika viktigt som en sorts avkastningspotential är hur bra det går att bärga skörden. Ett bra mått på skördbarheten är vilken höjd grödan har vid skördemognad. De olika sorternas värden framgår i tabell 3 och i figur 1 där flerårsmedeltalen redovisas. Clara och Brutus har som synes den högsta beståndshöjden vid skörd medan Celine har den sämsta.

Sortegenskaper

CELINE (SW) är en fodersort som har hög avkastningspotential. Fröet är medelstort och har medelhög proteinhalt. Celine har måttlig höjd vid skörd och måttlig stjälkstyrka. Sorten mognar medeltidigt.

BRUTUS (SSd) är en lång, grönfröig foderärt med god avkastningspotentialen. Stjälkstyrkan och höjden vid skörd är bra medan mognaden är sen. Brutus har hög proteinhalt och ett medelstort frö.

CLARA (SW) är en kokärt som också passar som foderärt. Avkastningen är medelhög, tröskbarheten god och mognaden medeltidig. Proteinhalten är något låg och fröet medelstort.

FAUST (SSd) är en fodersort med en medelhög avkastningspotential. Sorten är medellång, har god stjälkstyrka och hög höjd vid skörd. Mognaden är tidig, fröet är ganska litet och har låg proteinhalt.

ROCKET (SSd) är en fodersort med en hög avkastningspotential. Sorten är medellång,

Tabell 1. Ärter. Avkastning 2007. Område D-G Mätare: Celine

Relativ skörd Medeltal		
Celine	kg/ha	4 330
	rel.-tal	100
Krackjack		109
Tinker		104
Maringa		98
Rocket		92
Exclusive		89
Clara		84
Faust		72

har god stjälsstyrka och hög höjd vid skörd. Mognaden är medeltidig, fröet är ganska litet och har låg proteinhalt.

TINKER (SW) är en fodersort som har hög avkastningspotential. Fröet är stort och har med-

elhög proteinhalt. Stjälsstyrkan och höjden vid skörd är måttliga. Sorten mognar medeltidigt.

EXCLUSIV, KRACKERJACK och MARRINGA (alla SSD) är endast provade ett eller två år.

Tabell 2. Ärtor. Avkastning områdesvis 2005-2007 samt flerårsmedeltal 2003-2007. Mätare Celine.

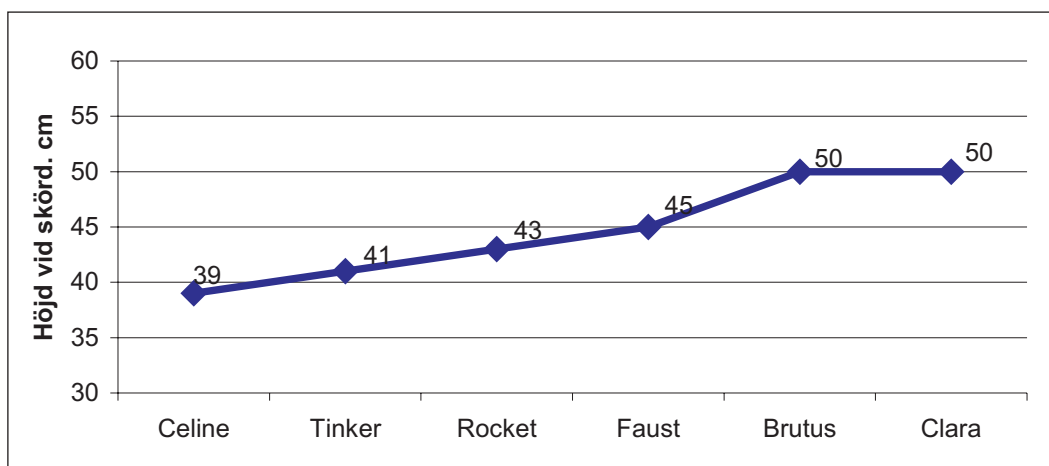
Sort/ Årtal	D-området				E-området				F-området			
	2005	2006	2007	Medel 2003-07	2005*	2006	2007	Medel 2003-07	2005	2006	2007	Medel 2003-07
Celine kg/ha	5 400	4 890	5 970*	5 350	4 230*	3 580	3 320*	3 630	4 320	4 950	3 700*	4 520
rel.tal	100	100	100*	100	100	100	100*	100	100	100	100*	100
Brutus	87	85		94**	101*	93		95**	94	93		100**
Clara	87	80	96*	94	93*	84	95*	94	86	86	55*	92
Faust	94	85	87*	96	101*	87	94*	97	97	89	29*	89
Rocket	101	91	96*	101		94	97*	102	101	98	82*	101
Tinker	110	97	103*	108		99	105*	107	106	96	106*	108

* Endast ett försök. ** 2002-2006

Tabell 3. Sortegenskaper Medeltal för 2003-2007. Område: D-G

Sort	Frö- färg	Stjälsstyrka, 100-0*	Höjd vid skörd cm **	Stjäls- längd cm	Vattenhalt vid skörd %	Mognad, dagar	Tkv g	Protein, % av ts
Celine	gul	38	39	87	16,8	104	240	23,0
Brutus***	grön	54	50	93	16,8	107	235	23,9
Clara	gul	56	50	86	16,5	105	229	22,6
Faust	gul	41	45	87	16,1	102	220	21,3
Rocket	gul	43	43	88	16,6	103	222	20,6
Tinker	gul	37	41	88	16,5	104	271	23,1

*100 = fullt upprätt bestånd, 0 = helt nedliggande bestånd. ** Hela landet. *** Omräknat från 2002-2006

Figur 1. Ärtor. Höjd vid skörd, cm. Flerårsmedel, hela landet.